

การเสริมสร้างศักยภาพที่ยั่งยืน ในการจัดการทรัพยากรทางทะเล

Sustainable Capacity Building in Marine Resource Management.

ลิยานา ดำสมุทร¹ วิชาญ จุลหริก²

¹นิสิตปริญญาตรี, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

¹Undergraduate student, Bachelor of Public Administration Program

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

First author E-mail: liyana2544@gmail.com

Retrieved 03-04-2024; Revised 21-05-2024; Accepted 19-06-2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพที่ยั่งยืน ในการจัดการทรัพยากรทางทะเล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา และ 2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือชาวประมง จำนวน 10 ท่าน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้หลักทฤษฎีมาภิบาลมาเป็นตัวชี้วัดและเสนอแนะวิธีการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพ คือ ปัญหาการออกกฎหมายห้ามทำการประมงใกล้ชายฝั่งตั้งแต่ พ.ศ.2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ทะเลชายฝั่งมีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปสามไมล์ทะเล แนวทางการพัฒนาศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาศักยภาพ คือ ชาวประมงต้องการขยายขอบเขตพื้นที่การทำประมง ในการออกพระราชกำหนดประมง ควรดูพื้นที่เฉพาะหรือให้อำนาจท้องถิ่นโดยกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง, ศักยภาพ, ทรัพยากรทางทะเล.

Abstract

The research paper entitled "Sustainable Capacity Building in Marine Resource Management" aims to study 1) problems affecting the development of the potential of fishermen in the Pru Nai Sub-district Municipality, Koh Yao District, Phang Nga Province, and 2) the approach to developing the potential of fishermen in the Pru Nai Sub-district Municipality, Koh Yao District, Phang Nga Province.

The results of the research show that the problem that affects the development of potential is the issue of the enactment of a law prohibiting near-shore fishing since 2015 and its amendments. The coastal sea is required to be three nautical miles from the coastline. The approach to potential development and the approach to potential development is that fishermen want to expand the scope of their fishing areas. To issue Fisheries Decree should look at specific areas or give local authority by decentralizing power to the localities.

Keywords: Empowerment, Potential, Marine Resources.

Keywords: Empowerment, Potential, Marine Resources.

บทนำ

ทรัพยากรทางทะเล มีความสำคัญต่อมนุษย์และระบบนิเวศโลกเป็นอย่างมาก ประกอบไปด้วยทรัพยากรชีวภาพ เช่น สัตว์น้ำ พืชทะเล และทรัพยากรไม่มีชีวิต เช่น น้ำทะเล แร่ธาตุ ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ทรัพยากรเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร และสุขภาพที่ดีของมนุษย์ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นสิ่งที่เกิดมีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลและชายฝั่ง รวมถึงพรุชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่ง คลอง คู แพรก ทะเลสาบ และบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลหรือมีอิทธิพลของน้ำทะเล เข้าถึง เช่น ป่าชายเลน ป่าชายหาด ที่ชายทะเล เกาะ หญ้าทะเล ปะการัง ดอนหอย พืชและสัตว์ทะเล หรือแม้กระทั่งเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น (ศิริชัย กุมารจันทร์, 2566)

ปัจจุบันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยเสื่อมโทรมลงอย่างมาก ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายฝั่ง ทำให้ป่าชายเลน ซึ่งเป็นแหล่งอนุบาล

สัตว์น้ำวัยอ่อนและเป็นแนวป้องกันชายฝั่งถูกทำลายจนลดลงจากการสำรวจพื้นที่ป่าชายเลนครั้งแรกในปี พ.ศ.2504 พบว่ามีเนื้อที่ทั้งหมด 2.29 ล้านไร่ เหลืออยู่เพียง 1.57 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2556 ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมงซึ่งสะท้อนความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ.2565 มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.43 จากปีที่ผ่านมา แหล่งหญ้าทะเลส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง แนวปะการังส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ดี ส่วนพื้นที่ป่าชายเลนจากข้อมูลปีล่าสุด ในปี พ.ศ.2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.93 จากช่วงปี พ.ศ.2560-2561 และพบการเกยตื้นของสัตว์ทะเลหายาก 659 ตัว ส่วนใหญ่ยังคงเป็นเต่าทะเล ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมา (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565)

เทศบาลตำบลพรุใน อำเภอกะยาร จังหวัดพังงา อยู่ในบริเวณอ่าวพังงา อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดพังงา ประมาณ 48.5 กิโลเมตร สำนักงานเทศบาลตำบลพรุในอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกะยารประมาณ 15 กิโลเมตร ในการเดินทางต้องผ่านช่องแคบ เรียกว่าช่องหลาด นั่งเรือจ้างประมาณ 10 นาที เขตการปกครองของเทศบาลตำบลพรุในมีเขตการปกครองติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลกะยารใหญ่ เนื้อที่ในเขตการปกครองมีเนื้อที่ประมาณ 50.79 ตารางกิโลเมตร หรือ 13,743.75 ไร่ มี 7 หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้น 5,860 คน แยกเป็นชาย 2,975 คน หญิง 2,885 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 115 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเต็มทั้ง 7 หมู่บ้าน ชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอกะยาร จังหวัดพังงา มีจำนวนครัวเรือนชาวประมง 210 ครัวเรือน จำนวนแรงงานประมง 630 คน ประเภทการทำประมงประกอบด้วย ประมงพื้นบ้าน 180 ครัวเรือน ประมงขนาดเล็ก 20 ครัวเรือน ประมงขนาดกลาง 10 ครัวเรือน ชนิดสัตว์น้ำที่จับ ได้แก่ ปลา กุ้ง หอย ปู ปลาหมึก อุปกรณ์ในการทำประมง คือ อวน เบ็ด ตาข่าย โยง ประสบปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ราคาสัตว์น้ำตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง และเกิดมลพิษทางทะเล เป็นต้น (เทศบาลตำบลพรุใน, 2566)

การเสริมสร้างศักยภาพที่ยั่งยืน ในการจัดการทรัพยากรทางทะเลให้กับชาวประมง เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพ รวมไปถึงวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง ในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอกะยาร จังหวัดพังงา เพื่อเป็นการปรับตัวให้มีความสอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวัง เพราะฉะนั้น การพัฒนาศักยภาพจึงเป็นเรื่องมีคุณค่าอีกทั้งยังมีความจำเป็นต่อการยกระดับชีวิตให้กับ ชาวประมงอีกด้วย รวมทั้งจัดกระบวนการพัฒนาระบบการจัดการประมงของชุมชนได้อย่างถ่องแท้เพื่อให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น การทำประมงตามวิถีชีวิต วิถีชุมชน กับผลผลิตที่ขึ้นชื่อ เป็นจุดขายของท้องถิ่น ชาวเกาะ

หลายคนมีอาชีพโดยตรง และต่อเนื่องสร้างรายได้ให้ครอบครัวทุกวันนี้ ในปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของ ชาวประมงในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลพยุห์ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ชาวประมงคือกลุ่มคนที่ได้รับอิทธิพลมาจากทรัพยากรทางทะเล และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่นี้ การพัฒนาศักยภาพของชาวประมงจึงมีความสำคัญเพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตของชาวประมง การพัฒนาศักยภาพชาวประมงจะช่วยเพิ่มรายได้และคุณภาพ ชีวิตของพวกเขา โดยการสร้างโอกาสให้พวกเขามีความเชี่ยวชาญในการประมงและการจัดการทรัพยากรทาง ทะเลในลักษณะที่มีความยั่งยืน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพชาวประมงจะเป็น ส่วนสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การพัฒนาชาวประมงยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเป็นอยู่ร่วมกันและการเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน การบูรณาการหลักธรรมาภิบาลและหลักคัมค่า การพัฒนาศักยภาพชาวประมงควรมีการบูรณาการหลักธรรมาภิบาลและหลักคัมค่า ซึ่งจะช่วยสร้างการดำเนินงานที่รับผิดชอบและสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม ด้วย เหตุผลดังกล่าวงานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของ ชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา และมีการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางทะเลและคุณภาพชีวิตของชาวประมงได้อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยในฐานะนิสิตที่เป็นเยาวชนในพื้นที่ตำบลพยุห์ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การเสริมสร้างศักยภาพที่ยั่งยืน ในการจัดการทรัพยากรทางทะเล เพื่อพัฒนาศักยภาพของชาวประมง ในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา เพื่อพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในท้องถิ่น ซึ่งเป็นท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล มีความอุดมสมบูรณ์ ทางด้านทรัพยากร อาชีพประมง จึงเป็นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ แม้เป็นอาชีพที่รายได้ที่ไม่แน่นอน พอกิน พอใช้ ต้องอดทนที่ต้องต่อสู้กับคลื่นทะเล และสภาพภูมิอากาศในแต่ละวัน

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพรุใน
อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

ขอบเขตของการศึกษา

1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง ในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอ
เกาะยาว จังหวัด

2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ประกอบอาชีพประมง ในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาวจังหวัดพังงา จำนวน
10 คน

3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา การเสริมสร้างศักยภาพที่ยั่งยืน ในการจัดการ
ทรัพยากรทางทะเล ในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง ในเขตเทศบาลตำบลพรุใน อำเภอ
เกาะยาว จังหวัดพังงา โดยมีระยะเวลาตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2566 – มีนาคม พ.ศ.2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเสริมสร้างศักยภาพที่ยั่งยืน หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่นำเข้ามาให้เกิด
ประโยชน์ในระยะยาวโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การใช้
งานทรัพยากรที่มีความยั่งยืน และการสนับสนุนวิถีชีวิตที่มีประสิทธิภาพทางสิ่งแวดล้อม

ศักยภาพ หมายถึง ทักษะความรู้ ความสามารถหรือความเข้าใจที่มีอยู่ในบุคคล ที่ส่งผล
ต่อพฤติกรรมในการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการ
บรรลุเป้าหมายหรือเป็นผู้นำในการ พัฒนา

การจัดการทรัพยากรทางทะเล หมายถึง กระบวนการที่เน้นการบริหารจัดการ
ทรัพยากรทางทะเลอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงการประมง, การอนุรักษ์, และการพัฒนาทรัพยากร
ทางทะเลให้ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการรักษาสีงมีชีวิตทางทะเล, การควบคุมการใช้
ประโยชน์ต่อไป

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1 สามารถนำมาเสนอให้กับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนานโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
- 2 สามารถนำไปใช้ในการสร้างความตระหนักรู้ในประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและวิธีการจัดการที่ยั่งยืน
- 3 จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและสร้างความยั่งยืนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรนี้ในระยะยาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เป็นลักษณะคำถามแบบ ปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ทำให้ได้ข้อมูล หลากหลายแง่มุม ซึ่งคำถามสำหรับสัมภาษณ์ มีดังนี้ ประเด็นที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ประเด็นที่ 2 ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพ และประเด็นที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่ประกอบอาชีพประมง ผู้ให้ข้อมูลหลักคือชาวประมง จำนวน 10 ท่าน ที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญ (Key information) เพื่อสามารถศึกษาแบบเจาะลึกเพื่อสะท้อนถึงปัญหา ในประเด็นต่างๆ ที่ผู้วิจัย ต้องการศึกษาได้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งลักษณะคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สามารถถึงความสนใจให้ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ตอบ คำถามได้ตรงประเด็น ควบคู่ไปกับการสังเกต แบบไม่เป็นทางการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตัวเอง โดยก่อนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมทั้งแจ้งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทราบถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าว ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นเพียง แแค่ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ส่งผล กระทบสร้างความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูลทั้งตัวบุคคลและต่อองค์กรอีกทั้งมีการนัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์เป็น รายบุคคลตามวันเวลาและสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกที่จะให้สัมภาษณ์การสัมภาษณ์จะใช้

วิธีจดบันทึก จากนั้นจึงดำเนินการสัมภาษณ์ไปพร้อมกับบันทึกเสียง จะขออนุญาตก่อนล่วงหน้า
ทุกครั้ง และกล่าวขอบคุณ เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง

3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการเรียบเรียงบทสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยการนำเสนอ ข้อมูลนั้น
จะใช้การบรรยาย (การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา) ในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ การวิเคราะห์ผล
การศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการอภิปรายผลการศึกษา ทั้งนี้การออกแบบการวิจัย
ได้ถูก ออกแบบมาให้สอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี ซึ่งสามารถทำให้มี
ความน่าเชื่อถือได้ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มากไปด้วยประสบการณ์ ถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ทำให้
ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ รวมถึง คำถามที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth
Interview)

สรุปผลการวิจัย

1 ประเด็นที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการมีประสบการณ์การประกอบอาชีพทางการ
ประมงของชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ใน ส่วนใหญ่ ทำการประมงมา 20-60 ปีมาแล้ว ซึ่ง
ชุมชนตำบลพยุห์ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่ร่มรื่นและเป็นภูมิประเทศที่มีทะเลและ
ฝูงเกาะรอบข้าง ชาวบ้านในตำบลพยุห์มีอาชีพที่ เกี่ยวข้องกับทะเล เป็นชาวประมงและเลี้ยงปลา
เป็นอาชีพหลัก เป็นชุมชนที่อยู่ริมทะเล

2. จากการศึกษาประเภทของการประมงของชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ เป็นการ
ทำประมงแบบยั่งยืน ทั้งประมงพื้นบ้าน การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งไม่ว่าจะใช้เรือประมง
หรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง ประมงพื้นบ้านของชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ คือ
อวนปลา,อวนปู,อวนกุ้ง,อวนลอยเม็ดขาว,อวนปลาจระเม็ด (อวน หมายถึงชื่อเครื่องจับปลา)
และ ประมงพานิชย์ การทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไป หรือที่
ใช้เครื่องยนต์มีกำลังแรงม้าถึงขนาดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือใช้เรือประมงโดยมีหรือใช้
เครื่องมือทำการประมงตามประเภท การประมงปลากะตักปลากะตักเป็นปลาผิวน้ำที่พบอยู่ทั่วไป
ตามแนวชายฝั่งทาง ฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียกชื่อท้องถิ่นว่าปลานึ่งฉ้างในอดีตที่ผ่าน
มาปลากะตักทางฝั่งทะเลอันดามัน มีการนำมาใช้ประโยชน์ในวงแคบแต่ละท้องถิ่น จากการ
ประมงอวนล้อมจับปลากะตัก

2. ประเด็นที่ 2 ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพ

จากการศึกษาปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพ พบว่า เนื่องด้วยความเดือดของชาวบ้าน จากปัญหาการออกกฎหมายห้ามทำการประมงใกล้ชายฝั่ง ตั้งแต่ พ.ศ.2558 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 5 กำหนดให้ทะเลชายฝั่ง มีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปสามไมล์ทะเล เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำจะออกกฎกระทรวงกำหนดให้เขตทะเลชายฝั่งในบริเวณใด มีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปน้อยกว่าหรือมากกว่าสามไมล์ทะเลก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งจุดห้าไมล์ทะเลและไม่เกินสิบสองไมล์ทะเล กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมประมง (2557) กำหนดให้ทะเลชายฝั่ง มีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปสามไมล์ทะเล ซึ่งระยะดังกล่าวไม่มีปลากะตักให้ชาวประมงได้ลากอวน เพราะปลากะตักจะมีเฉพาะในพื้นที่ใกล้ชายฝั่ง ทำให้การประมงที่ทำมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย กลายเป็นการทำประมงที่ผิดกฎหมายทั้งที่ทำมายาวนานตั้งแต่ในอดีต การบังคับใช้กฎหมายใช้ทั่วประเทศโดยมิได้ศึกษาถึงพื้นที่นั้นๆ จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนให้แก่ชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพรุเป็นเป็นอย่างมาก ซึ่งอำเภอเกาะยาวภูมิประเทศที่ไม่เหมือนใคร อยู่ในอ่าว ตรงกลาง โดยทิศใต้ติดต่อกับทะเลอันดามัน ทิศตะวันออกติดต่อกับหมู่เกาะและน่านน้ำจังหวัดกระบี่ ทิศตะวันตกติดต่อกับน่านน้ำจังหวัดภูเก็ต อีกทั้งยังมีเกาะเล็ก ๆ น้อย ๆ เรียงรายอยู่รอบๆ เกาะ หากใช้ พรบ.ของประมง บริเวณนั้นๆ ก็เป็นพื้นที่ทำกินหมด เนื่องจากในอำเภอเกาะยาวนั้น มีเกาะเล็กเกาะน้อยค่อนข้างมาก ทำให้กระทบต่อการทำมาหากินเป็นอย่างมาก ประมงเป็นอาชีพที่ชาวบ้านทำกันมาอย่างยาวนาน หลังจากมีการออก พ.ร.บ.ประมงเพิ่มเติม ทำให้ชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพรุในต้องมีการปรับตัวและปฏิบัติตามข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น การขอใบอนุญาตประกอบอาชีพประมง การขอหนังสือคนประจำเรือ การขึ้นทะเบียนเรือทุกลำ เพราะถูกเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมอย่างต่อเนื่อง โดยชาวประมงพยายามสื่อสารไปหลายช่องทางแต่ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข

3. ประเด็นที่ 3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพ

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพ ผลการศึกษาพบว่า ชาวประมงต้องการให้ทางรัฐมาช่วยส่งเสริมอาชีพของชาวประมงในพื้นที่ให้ดีกว่าเดิมช่วยเหลืออุปกรณ์ประมง อีกทั้งอยากให้มีตลาดรับซื้อปลา ในราคาที่สูงขึ้น รวมไปถึงการขยายขอบเขตพื้นที่การทำประมง ในการออก พรก. ประมง

ควรดูพื้นที่เฉพาะหรือให้อำนาจท้องถิ่นกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจการทำงาน of ชาวประมงได้จริงและสอดคล้องต่อกฎหมายได้อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้สร้างผลกระทบให้กับชาวประมงได้ อีกทั้งในเรื่องของสภาพอากาศที่มีผลกระทบในการประกอบอาชีพในบางครั้ง สร้างโอกาสให้ชาวประมงมีทางเลือกในการทำงานเสริมและการธุรกิจเพิ่มรายได้อื่น ๆ เพื่อลดความขึ้นอยู่กับการประมงเท่านั้น

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา การอภิปรายโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นตัวชี้วัดและเสนอแนะวิธีการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ช่วยให้กระบวนการเป็นไปอย่างยั่งยืน มีความรับผิดชอบ และเน้นไปที่ความคุ้มค่าและความมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วม นอกจากนี้ยังสร้างความเชื่อมั่น และความมั่นใจในกระบวนการพัฒนาศักยภาพ ทำให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกว่าเขามีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจและ การเลือกทางที่ดีที่สุดสำหรับอนาคตของตนเองและชุมชนของเขา นอกจากนี้ การใช้หลักธรรมาภิบาลยัง ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์สถานการณ์ การแก้ไขปัญหา และการแก้ไขอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการ ดังนั้น การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงช่วยให้กระบวนการนี้มีการ ดำเนินงานอย่างมีความสำเร็จและยั่งยืนมากขึ้น และเป็นการสร้างฐานการพัฒนาที่มีความยั่งยืนและเชื่อถือได้ ในระยะยาว หลักการศักยภาพและหลักคุณค่าเป็นแนวทางหลักในการพัฒนา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการ พัฒนาศักยภาพของชาวประมงในเขตเทศบาลตำบลพยุห์ใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่ม รายได้และคุณภาพชีวิตของพวกเขา หลักคุณค่าและหลักความคุ้มค่ามีบทบาทสำคัญ กิจกรรมในการพัฒนา นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือในชุมชนประมงและการเรียนรู้ร่วมกันก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพ หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดและหลักการทางสังคมที่มุ่งหวังสร้างความยั่งยืน และเสริมสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทุนสังคม ในกรณีการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง การใช้หลัก ธรรมาภิบาลสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบและความเข้าใจต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของ ชาวประมงต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมได้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ถึงความสำคัญของ การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

และการตัดสินใจเกี่ยวกับศักยภาพของชาวประมงด้วย หลักธรรมาภิบาลที่สามารถนำเข้ามาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง คือ

1. หลักนิติธรรม ความเป็นธรรมและความยุติธรรม การพัฒนาศักยภาพชาวประมงควรปฏิบัติตามหลัก นิติธรรมในการดำเนินกิจกรรมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่กระทำความผิดกฎหมาย และเคารพสิทธิและความเป็นอยู่ของผู้อื่นในสังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง การพัฒนาศักยภาพของชาวประมงต้องเกิดขึ้น ในที่ที่เป็นธรรมและยุติธรรม ไม่มีการยู่ยงเหยิงหรือการล่วงละเมิดสิทธิอื่น ๆ ของผู้อื่น และการกระทำ ควรเป็นอย่างเพียงพอที่จะสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หลักธรรมส่งเสริมความเท่า เทียมและยุติธรรมในการกระทำ ในด้านของการพัฒนา ศักยภาพของชาวประมง การนำหลักธรรมมา เกี่ยวข้องอาจเป็นการสร้างโอกาสและสิ่งที เหมาะสมสำหรับทุกคนในการพัฒนาทรัพยากรและ รับประกันความเป็นธรรมใน กระบวนการพัฒนา

2. หลักคุณธรรม หลักธรรมมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่าง ชาวประมงและ ชุมชนประมงอื่น ๆ การเคารพสิทธิและความเป็นอยู่ของผู้อื่นช่วยสร้างความ เข้าใจและเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มประชากรประมง การพัฒนาศักยภาพควร ผลิตจากกระบวนการมีส่วนร่วม ร่วมของชาวประมงเอง และเป็นผลมาจากการปฏิบัติตามหลักธรร มาภิบาลเพื่อประโยชน์ร่วมกัน หลักธรรมส่งเสริมความเท่าเทียมและยุติธรรมในการกระทำ ใน ด้านของการพัฒนา ศักยภาพของ ชาวประมง การนำหลักธรรมมาเกี่ยวข้องอาจเป็นการสร้าง โอกาสและสิ่งทีเหมาะสมสำหรับทุกคนใน การพัฒนาทรัพยากรและรับประกันความเป็นธรรมใน กระบวนการพัฒนา การพัฒนา ศักยภาพควร เกิดขึ้นผ่านการร่วมมือของกลุ่มผู้ส่งเสริมและผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียกัน และเป็นการสร้างความเท่าเทียม ในสิ่งที่ถูกต้อง

3. หลักความโปร่งใส ความโปร่งใสและการส่งเสริมการเรียนรู้การนำหลักธรรมาภิบาลมา ใช้ช่วยสร้างความโปร่งใสในกระบวนการพัฒนา ทำให้เข้าใจเป้าหมายและหลักการของการ พัฒนา ศักยภาพ ชาวประมง และรู้สึกว่าการบวนการนี้มีความคุ้มค่าและมีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม การพัฒนา ศักยภาพต้องมีความโปร่งใสในเรื่องวัตถุประสงค์และกระบวนการ ช่วย ส่งเสริมให้ชาวประมงเข้าใจ เป้าหมายและรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ความรู้เพื่อการพัฒนา ศักยภาพ

4. หลักการมีส่วนร่วม การพัฒนา ศักยภาพชาวประมงควรเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกกลุ่มผู้ ส่งเสริม องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างโอกาสและประสิทธิภาพในการพัฒนา ส่งเสริมให้ พวกเขามีส่วน ร่วมในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การวางแผน การดำเนินงาน และการตัดสินใจ เป็น

หลักที่เน้น ความสำคัญของการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับต่าง ๆ โดยไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล กลุ่ม หรือชุมชน หลักนี้สอดคล้องกับความเชื่อว่าการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการหรือ การตัดสินใจจะช่วยให้มีความเข้าใจและความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และช่วยสร้างความ เชื่อเพื่อและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงด้วย หลักการมีส่วนร่วม เช่น การเป็นส่วนหนึ่งของวางแผนและการตัดสินใจ ชาวประมงควรมีส่วนร่วมใน กระบวนการวางแผนและการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางทะเล และการพัฒนาศักยภาพของตน เพื่อให้การตัดสินใจสอดคล้องกับความต้องการและความเห็นของพวกเขา

5. หลักความสำนึกผิดชอบ การสร้างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม หลักธรรมมีบทบาทในการช่วยแก้ไขและจัดการความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมง การซักถาม ตนเองว่ากิจกรรมที่ทำเข้าข่ายกับค่านิยมและหลักธรรมหรือไม่ จะช่วยลดความขัดแย้งในชุมชนประมง การพัฒนาศักยภาพควรเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น การ พัฒนาศักยภาพชาวประมงโดยไม่ทำลายทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อม มีสติปัญญาความ รับผิดชอบและการตัดสินใจหลักธรรมมีบทบาทในการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและการควบคุม เสี่ยงในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ศักยภาพของชาวประมง การเลือกที่จะประมงในพื้นที่ที่มี จำนวนประชากรประมงน้อยเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดความเสียหายให้แก่ชุมชนประมง หรือการ รับผิดชอบต่อการรักษาสีน้ำจืดในแหล่งที่เข้าถึงเพื่อประมง ชาวประมงควรรับผิดชอบต่อการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง โดยการตัดสินใจให้เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการพิจารณาและการวิเคราะห์ ตามหลักความเป็นสติปัญญา

6. หลักความคุ้มค่า การนำหลักความคุ้มค่ามาใช้ในทางปฏิบัติช่วยสร้างสังคมที่เป็นธรรมและยุติธรรมโดยไม่แยกแยะหรือยุ่งเหยิงในการจัดสรรทรัพยากรหรือสิ่งของ เช่น ในการพัฒนา ศักยภาพของ ชาวประมง หากมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและการอบรมในด้าน การประกอบอาชีพทางทะเล จะช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนา ศักยภาพและสร้างความเท่าเทียมในการ เข้าถึงโอกาสการงานและการพัฒนาส่วนตัวการพัฒนา ศักยภาพ ชาวประมงควรเน้นให้ค่านิยมความคุ้มค่า ที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อม เช่น การหลีกเลี่ยงการล่าสัตว์ทะเลที่มี สถานะการคุ้มครองต่ำหรือมีความเสี่ยงในการสูญเสียชีวิต

การนำหลักธรรมาภิบาลเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของชาวประมงช่วยเสริมสร้างสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและมีความรับผิดชอบ และสร้างคุณค่าในกิจกรรมการประกอบอาชีพทางทะเลอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรสนับสนุนในการพัฒนาและนวัตกรรมในอุปกรณ์ประมงที่ใช้ในการประมง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประมง ที่สำคัญคือการให้ความรู้และการฝึกอบรมในการใช้งานอุปกรณ์ใหม่เหล่านี้ให้แก่ชาวประมง
2. การสนับสนุนการตลาดปลา รัฐบาลควรสร้างระบบการตลาดที่สะดวกสบายและปลอดภัยสำหรับชาวประมง เพื่อให้พวกเขาสามารถขายสินค้าประมงในราคาที่สูงขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมการตลาดออนไลน์และการค้าปลีกในพื้นที่ที่เหมาะสม
3. การขยายพื้นที่การทำประมง การพิจารณาการขยายพื้นที่การทำประมงเพื่อให้ชาวประมงมีที่ทำงานเพิ่มขึ้น ให้เพิ่มพื้นที่การทำประมงที่ถูกกฎหมายในพื้นที่ที่เหมาะสม หรือการสนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรทางทะเลในพื้นที่ที่มีอยู่แล้ว.
4. การแบ่งอำนาจลงสู่ท้องถิ่น การให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการจัดการและควบคุมการทำประมงในพื้นที่ของพวกเขา จะช่วยให้ประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล เพื่อให้เข้าใจการทำงานของชาวประมงและให้สามารถปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม.

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมประมง. (2567). กรมประมงผลักดันออกกฎกระทรวง กำหนดเขตทะเลชายฝั่ง ฉบับใหม่ 23 จังหวัดชายทะเล บรรเทาความเดือดร้อน – ลดความขัดแย้ง ประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2566 จาก https://www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/view_activities/1210/120312
- เทศบาลตำบลพุนไทร. (2566). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.prunai.go.th/content/information/2>

- ธิตยา ทองเก็น. (2564). การพัฒนาศักยภาพการประกอบธุรกิจชุมชนและการพึ่งพาอาศัยพึ่ง
บอระเพ็ดอย่างยั่งยืน. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
ภาคเหนือ, 11(2).
- เนตรชนก ดอนใหญ่. (2562). การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในศาลอาญา ยุคดิจิทัล ประจำปี
2562. หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.), 13-14.
- บ้านจอมยุทธ. (2543). ทฤษฎีการพัฒนา. ประมง. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566 จาก
[https://www.baanjommyut.com/library_3/theories_and_principles_of_community_devel
opment/01.html](https://www.baanjommyut.com/library_3/theories_and_principles_of_community_development/01.html)
- พงศ์เทพ แก้วเสถียร. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านสู่การสร้าง
เครือข่ายชุมชน การจัดการทรัพยากรปิงขุนทะเล ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี. วารสารสังคมศาสตร์และ วัฒนธรรม, 5(2).
- รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์. (2557). การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอปัว จังหวัดน่าน.
วารสารอารย ธรรมศึกษาโขง-สาละวิน, 5(1).
- ศิริชัย กุมารจันทร์. (2566). หลักการมีส่วนร่วมและการจัดทำบริการสาธารณะด้านทรัพยากร
ทางทะเลและชายฝั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ทักษิณ, 11(2), 33-48. จาก [https://so06.tci-
thaijo.org/index.php/lawtsu/article/view/263275/180673](https://so06.tci-thaijo.org/index.php/lawtsu/article/view/263275/180673)
- สถาพร วิชัยรัมย์. (2564). ธรรมชาติของการบริหารงานภาครัฐ. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน
2566 จาก <https://pa.bru.ac.th/2021/09/12/goodgovernance/>
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2566). รายงานสถานการณ์
คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2566. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2566 จาก
<https://www.onep.go.th/ebook/soe/soereport2023.pdf>
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). (2566). ความเป็นมาของการประมง.
สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2566 จาก
https://www.arda.or.th/knowledge_detail.php?id=38
- อดิگانต์ วิจิต. (2559). การพัฒนาศักยภาพของชาวประมงพื้นบ้าน ในเขตเทศบาลตำบลพุมเรียง
อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ
ศิลปะ, 9(2).